

Metodický list

Harmonizovaná statistika penzijních fondů – stavy

I. Definice a obsah

Harmonizovaná statistika penzijních fondů je sestavována na základě Nařízení Evropské centrální banky (EU) 2018/231 ze dne 26. ledna 2018 o statistické zpravodajské povinnosti penzijních fondů (ECB/2018/2). Jejím smyslem je poskytnout Evropské centrální bance a uživatelům ucelený statistický přehled o vývoji v sektoru penzijních fondů v průběhu sledovaného období. Česká republika se jako jedna z členských zemí mimo eurozónu zavázala sestavovat harmonizovanou rozvahu sektoru penzijních fondů v souladu s nařízením ECB a s metodikou pro nečlenské země eurozóny.

II. Zdroje a metodika zjišťování

Základním zdrojem dat pro sestavování statistiky jsou údaje z výkazů předkládaných na základě vyhlášky č. 314/2013 Sb. ze dne 17. září 2013, o předkládání výkazů České národní bance osobami, které náleží do sektoru finančních institucí a dle vyhlášky č. 425/2012 Sb., o předkládání informací penzijní společnosti České národní bance.

Zdroje:

- *PEF (ČNB) 12-04 „Čtvrtletní bilance aktiv a pasiv penzijní společnosti/fondu penzijní společnosti“*,
- *PEF (ČNB) 13-04 „Čtvrtletní přehled o úvěrech fondu penzijní společnosti“*,
- *PEF (ČNB) 14-04 „Čtvrtletní přehled o penzijních nárocích fondu penzijní společnosti“*,
- *PEF (ČNB) 15-01 „Roční doplňkové informace o účastnících fondu penzijní společnosti“*
- *PSP (ČNB) 34-12 „Hlášení o skladbě portfolia penzijní společnosti/fondu“*.

III. Členění

Rozvaha je uvedena v základním členění položek s vyčleněním vztahů na rezidenty a nerezidenty, případně v členění podle sektoru emitenta dluhových cenných papírů. Hodnoty jednotlivých položek rozvahy jsou uváděny v brutto hodnotě, tj. nekompensované o opravné položky a oprávky.

Členění položek rozvahy:

a) podle kategorie nástrojů:

- Aktiva – Celková výše aktiv penzijních fondů.
- Oběživo, vklady a poskytnuté úvěry - Držba bankovek a mincí v eurech a jiných měnách uvedených do oběhu, které se běžně používají k provádění plateb, a vklady penzijních fondů u měnových finančních institucí. Mohou

zahrnovat jednodenní vklady, vklady s dohodnutou splatností a vklady s výpovědní lhůtou, jakož i pohledávky z reverzních repo operací nebo výpůjčky cenných papírů proti hotovostnímu zajištění (to platí, jen pokud je protistrana institucí přijímající vklady).

Pro účely výkaznictví kategorie poskytnutých úvěrů sestává z finančních prostředků půjčených penzijními fondy dlužníkům nebo z úvěrů poskytnutých penzijním fondům, které jsou buď podloženy neobchodovatelnými dokumenty, nebo nejsou podloženy žádnými dokumenty.

- z toho: Převoditelné vklady – Převoditelné vklady jsou vklady, které jsou na žádost přímo převoditelné za účelem provedení plateb ve prospěch jiných hospodářských subjektů pomocí běžně užívaných platebních prostředků, jako jsou úhrady a inkasa, případně též pomocí kreditních či debetních karet, transakcí s elektronickými penězi, šeků nebo obdobných prostředků, a to bez výrazného zpoždění, omezení nebo sankce. Do převoditelných vkladů se nezahrnují vklady, které slouží pouze pro výběr hotovosti, nebo vklady, z nichž lze prostředky vybrat nebo převést prostřednictvím jiného účtu téhož majitele.
- Dluhopisy – Držba dluhových cenných papírů, které jsou obchodovatelnými finančními nástroji sloužícími jako důkaz dluhu, obvykle obchodovanými na sekundárních trzích. Lze jimi rovněž vyrovnávat pozici na trhu a nezaručují držitelům žádná vlastnická práva k instituci, která je vydala.
- Akcie a ostatní účasti – Finanční aktiva, která představují vlastnická práva v korporacích nebo kvazikorporacích. Tato finanční aktiva obecně dávají držitelům právo na podíl ze zisků korporací nebo kvazikorporací a v případě likvidace na podíl z jejich čistých aktiv. Tato kategorie zahrnuje kótované a nekótované akcie a ostatní účasti.
 - z toho: Kótované akcie - Majetkové cenné papíry kótované na burze.
 - z toho: Nekótované akcie - Nekótované akcie jsou majetkové cenné papíry, které nejsou kótované na burze.
 - z toho: Ostatní účasti - Ostatní účasti zahrnují všechny formy účastí jiné než kótované a nekótované akcie.
- Akcie/podílové listy investičních fondů – Tato kategorie zahrnuje držbu akcií nebo podílových listů vydaných fondy peněžního trhu a investičními fondy jinými než fondy peněžního trhu (tj. investičními fondy, které nejsou fondy peněžního trhu).
 - z toho: Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu - Držba akcií nebo podílových listů vydaných fondy peněžního trhu.
 - z toho: Akcie/podílové listy investičních fondů jiných než fondů peněžního trhu - Držba akcií nebo podílových listů vydaných investičními fondy (které nejsou fondy peněžního trhu).
- Finanční deriváty – Finanční deriváty se v rozvaze zaznamenávají v tržní hodnotě v hrubém vyjádření. Jednotlivé derivátové smlouvy s kladnými tržními hodnotami se v rozvaze zaznamenávají na straně aktiv a smlouvy se zápornými tržními hodnotami se v rozvaze zaznamenávají na straně pasiv.
- Nefinanční aktiva a ostatní pohledávky/závazky – Kategorie nefinančních aktiv zahrnuje hmotná a nehmotná aktiva s výjimkou finančních aktiv. Ostatní pohledávky/závazky jsou zbytkovou položkou rozvahy na straně aktiv, která je vymezena jako „aktiva nezahrnutá jinde“.
- Pasiva – Celková výše pasiv penzijních fondů.

- Přijaté úvěry – Částky, které penzijní fondy dluží věřitelům a které nevznikají z emise obchodovatelných cenných papírů.
- Penzijní nároky – Výše kapitálu, který penzijní fondy drží za účelem uspokojení budoucích penzijních nároků členů z titulu jeho příspěvkově definovaného programu.
- Akcie a ostatní účasti – Celková výše splaceného základního kapitálu a ostatního kapitálu penzijních fondů.
- Finanční deriváty – Finanční deriváty se v rozvaze zaznamenávají v tržní hodnotě v hrubém vyjádření. Jednotlivé derivátové smlouvy s kladnými tržními hodnotami se v rozvaze zaznamenávají na straně aktiv a smlouvy se zápornými tržními hodnotami se v rozvaze zaznamenávají na straně pasiv..
- Ostatní pohledávky/závazky - Jedná se o zbytkovou položku rozvahy na straně pasiv, která je definována jako „pasiva nezahrnutá jinde“.

b) podle sektoru emitenta dluhového cenného papíru

c) podle země původu protistrany

Výkaz o účastnících fondu penzijní společnosti rozlišuje kategorie:

- Aktivní účastníci – Aktivním účastníkem je účastník penzijního spoření, který platí příspěvky a akumuluje nebo v minulosti nabyl aktiva a ještě není v penzi.
- Účastníci s pozastavenou smlouvou - Počet účastníků fondu penzijní společnosti s pozastavenou smlouvou (tzv. deffered members). Jedná se o účastníky, kteří přestali přispívat či akumulovat dávky v rámci penzijního spoření, ale kterým dosud nejsou vypláceny důchodové dávky.
- Účastníci v penzi - Počet účastníků fondu penzijní společnosti, kteří do svého spoření již nepřispívají, ani v jeho rámci nadále neakumulují dávky, a kteří začali pobírat důchodové dávky.

IV. Způsob výpočtu

Česká národní banka sestavuje agregovanou rozvahu penzijních fondů, tj. prostý součet rozvah jednotlivých penzijních fondů.

V. Vykazující subjekty

Vykazujícími subjekty jsou penzijní společnosti, jež předkládají výkazy samostatně za každý jednotlivý fond penzijní společnosti.

Seznam subjektů pokrytých statistikou penzijních fondů je čtvrtletně aktualizován na webových stránkách ČNB v části Měnová a finanční statistika pod heslem [Seznam penzijních fondů](#).